

บทที่ 3

อุปกรณ์และวิธีการวิจัย

1. การทดสอบเทคโนโลยีการผลิตไม้ผลในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวง

ทดสอบเทคโนโลยีโครงการหลวงในการผลิตไม้ผล ร่วมกับเกษตรกรหรือแปลงเรียนรู้ของพื้นที่โครงการขยายผลโครงการหลวง มีประเด็นการศึกษา ดังนี้

1.1) การทดสอบเปรียบเทียบพันธุ์พืชที่เหมาะสมกับพื้นที่ขยายผลโครงการหลวง

พันธุ์ทดสอบ 3 พันธุ์ คือ EarliGrande พันธุ์ Tropic Beauty และพันธุ์ Jade

พื้นที่ทดสอบ 3 แห่ง คือ วาวี อ.แม่สรวย จ.เชียงราย จำนวนเกษตรกรเข้าร่วม 1 ราย

ดอยปุย อ.เมือง จ.เชียงใหม่ จำนวนเกษตรกรเข้าร่วม 2 ราย

ป่าแป๋ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ จำนวนเกษตรกรเข้าร่วม 5 ราย

วิธีการดำเนินการวิจัย

1) สำรวจพื้นที่และคัดเลือกเกษตรกรในพื้นที่ทดสอบ 3 แห่ง

2) เลือกต้นทดลองในแปลงเกษตรกร เพื่อบันทึกข้อมูลการออกดอก การติดผล และข้อมูลผลผลิตแต่ละพันธุ์

3) ถ่ายทอดเทคโนโลยีโครงการหลวงให้แก่เกษตรกร ได้แก่ องค์ความรู้ในการการตัดแต่งกิ่ง การปลิดผล การห่อผล การจัดการปุ๋ย โรคและแมลง การเก็บเกี่ยวผลผลิต และการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว

4) บันทึกข้อมูลผลผลิตแต่ละพันธุ์ ได้แก่ ปริมาณผลผลิตต่อต้น และคุณภาพผลผลิตของพืชเปรียบเทียบกับมาตรฐานของโครงการหลวง

5) บันทึกข้อมูลสภาพพื้นที่ สภาพอากาศของแต่ละพื้นที่

1.2) การทดสอบเปรียบเทียบพันธุ์ส้มโอที่เหมาะสมกับพื้นที่ขยายผลโครงการหลวง

พันธุ์ทดสอบ 3 พันธุ์ คือ พันธุ์ทองดี พันธุ์ขาวแตงกวา และพันธุ์ขาวน้ำผึ้ง

พื้นที่ทดสอบ 3 พื้นที่ คือ สะเนียน อ.เมือง จ.น่าน จำนวนเกษตรกรเข้าร่วม 4 ราย

วังไผ่ อ.สองแคว จ.น่าน จำนวนเกษตรกรเข้าร่วม 4 ราย

แม่จริม อ.แม่จริม จ.น่าน จำนวนเกษตรกรเข้าร่วม 4 ราย

วิธีการดำเนินการวิจัย

- 1) สำรวจพื้นที่และคัดเลือกเกษตรกรในพื้นที่ทดสอบ 3 แห่ง
- 2) เลือกต้นทดลองในแปลงเกษตรกร เพื่อบันทึกข้อมูลการเจริญเติบโตของต้นส้มโอแต่ละพันธุ์
- 3) ถ่ายทอดเทคโนโลยีโครงการหลวงให้แก่เกษตรกร ได้แก่ การจัดทรงต้น การตัดแต่งกิ่ง การจัดการปุ๋ย โรคและแมลง
- 4) บันทึกข้อมูลการเจริญเติบโตของต้นส้มโอแต่ละพันธุ์
- 5) บันทึกข้อมูลสภาพพื้นที่ สภาพอากาศของแต่ละพื้นที่

1.3) การทดสอบระบบปลูกวานิลลาในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวง

ระบบการปลูก 2 ระบบ คือ การปลูกภายใต้โรงเรือน การปลูกร่วมกับต้นไม้กลางแจ้ง
พื้นที่ทดสอบ 3 พื้นที่ คือ โป่งคำ อ.สันติสุข จ.น่าน

ปางมะโอ อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่

ปางยาง อ.ปัว จ.น่าน

วิธีการดำเนินการวิจัย

- 1) เลือกต้นทดลองในแปลงเรียนรู้ในพื้นที่ทดสอบ 3 แห่ง
- 2) วางแผนการทดลอง 2 วิธีการ คือ การปลูกภายใต้โรงเรือน การปลูกร่วมกับต้นไม้กลางแจ้ง ในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวง โป่งคำ และปางมะโอ สำหรับพื้นที่ปางยาง ปลูกทดสอบโดยปลูกร่วมกับต้นไม้กลางแจ้ง
- 3) การจัดการปฏิบัติดูแลรักษาตามเทคโนโลยีโครงการหลวง ได้แก่ การจัดการปุ๋ย โรคและแมลง การผสมเกสรวานิลลา การเก็บเกี่ยวฝักวานิลลา และการตัดแต่งกิ่ง
- 4) บันทึกข้อมูลผลผลิต ได้แก่ ปริมาณและคุณภาพผลผลิตของแต่ละวิธีการ เปรียบเทียบกับมาตรฐานโครงการหลวง
- 5) บันทึกข้อมูลสภาพพื้นที่ สภาพอากาศของแต่ละพื้นที่

2. การศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพตลาดผลไม้ในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวง

การวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการผลิตและตลาดของเสาวรสหวาน ร่วมกับเกษตรกรในพื้นที่โครงการขยายผลโครงการหลวง

พื้นที่ศึกษา 2 พื้นที่ คือ ปางแดงใน อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่

ปางมะโอ อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่

วิธีการดำเนินการวิจัย

- 1) รวบรวมข้อมูลการผลิตและการตลาดของเสาวรสหวานในช่วงที่ผ่านมาในพื้นที่ศึกษา 2 แห่ง
- 2) ถ่ายทอดเทคโนโลยีโครงการหลวง และติดตามให้คำแนะนำให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ศึกษา 2 แห่ง ได้แก่ การทำค้ำง การปลูก การตัดแต่งกิ่ง การจัดการปฏิบัติดูแลรักษา การจัดการปุ๋ย โรคและแมลง การเก็บเกี่ยว การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว (การบ่มผล)
- 3) ส่งเสริมการรวมกลุ่ม และการจัดการผลผลิตโดยกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกเสาวรของทั้ง 2 พื้นที่
- 4) บันทึกข้อมูล ได้แก่ ปริมาณผลผลิตและคุณภาพผลผลิตของแต่ละพื้นที่ ช่วงการเก็บเกี่ยวช่องทางตลาดของเสาวรหวาน
- 5) สรุปแนวทางการผลิตและตลาดของเสาวรหวานในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวง

3. เสริมสร้างความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกไม้ผลให้แก่เกษตรกร

การเสริมสร้างความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกไม้ผลให้แก่เกษตรกร โดยการอบรมหรือศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาเกษตรกร และติดตามให้คำแนะนำในการจัดการ ปฏิบัติดูแลต้นไม้ผลของเกษตรกร

สถานที่ดำเนินการวิจัย

แปลงทดสอบของเกษตรกรและแปลงเรียนรู้ของพื้นที่ขยายผลโครงการหลวง 10 แห่งในพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่

1. พื้นที่ขยายผลโครงการหลวงวาวี	อำเภอแม่สรวย	จังหวัดเชียงราย
2. พื้นที่ขยายผลโครงการหลวงดอยปุย	อำเภอเมือง	จังหวัดเชียงใหม่
3. พื้นที่ขยายผลโครงการหลวงป่าแป๋	อำเภอแม่แตง	จังหวัดเชียงใหม่
4. พื้นที่ขยายผลโครงการหลวงปางมะโอ	อำเภอเชียงดาว	จังหวัดเชียงใหม่
5. พื้นที่ขยายผลโครงการหลวงปางแดงใน	อำเภอเชียงดาว	จังหวัดเชียงใหม่
6. พื้นที่ขยายผลโครงการหลวงสะเนียน	อำเภอเมือง	จังหวัดน่าน
7. พื้นที่ขยายผลโครงการหลวงแม่จริม	อำเภอแม่จริม	จังหวัดน่าน
8. พื้นที่ขยายผลโครงการหลวงโป่งคำ	อำเภอสันติสุข	จังหวัดน่าน
9. พื้นที่ขยายผลโครงการหลวงปางยาง	อำเภอปัว	จังหวัดน่าน
10. พื้นที่ขยายผลโครงการหลวงวังไผ่	อำเภอสองแคว	จังหวัดน่าน